

Lässtrategier

Till läraren i den tidiga läsinläringen

En strategi i taget

Visa den och låt eleverna pröva. Gå vidare när du hör att de använder den själva.

I liten grupp och i par

Den ena läser. Den andra pekar, väntar och säger strategins namn.

En text eleven klarar

Nio ord av tio. Säg själv ord som "jag" och "de", som inte låter som de stavas.

Ordet, meningen och rösten Rösterna tar ni upp när eleven läser orden säkert.

Strategin	Så låter det	Så säger du
Läs hela ordet	Gissar: "stora" för "stranden".	"Jag täcker bilden och för fingret under ordet. Läs hela ordet."
Säg ljuden utan paus	Pausar: "t ... a ... k ... ka?"	"Jag drar ut ljuden: sss-ooo-lll, sol. T och k säger jag kort: taaak, tak."
Två bokstäver, ett ljud ng, sj, ck och tt	Ljudar n och g var för sig i "säng".	"N och g säger ett ljud: säng. Ringa in dem."
Låter det som ett ord?	Ljudar ihop till "huuund".	"Låter det som ett ord? Prova ett kort u: hund." Känner eleven inte ordet, säg vad det betyder.
Dela ordet	Ljudar sandslott ljud för ljud och tappar ordet.	"Jag läser en del i taget: sand, slott, sandslott. Nu du."
Hitta ordet i ordet stam och ändelse	Tappar ändelsen: "hund" för "hundarna".	"Vilket ord känner du igen? Läs sedan slutet och sätt ihop."
Stämde det?	Läser vidare fast det blev fel: "på stanna".	Vänta tills meningen är slut. "Stämde det? Läs igen och titta på varje bokstav."
Läs om meningen	Har ljudat länge och tappat tråden.	"Nu har du läst ordet. Läs meningen från början. Vad stod det?"
Stanna vid punkten	Läser förbi punkten: "Ola ser solen solen är rund."	"Vid punkten stannar jag och andas: Ola ser solen. Solen är rund."
Läs som när du pratar	Läser ord för ord: "Sam. Sover. På. En. Stol."	"Lyssna och härma: Sam sover på en stol. Ord som hör ihop läser vi i ett svep."
Läs med inlevelse	Läser repliker och frågor platt.	"Hur låter Lisa när hon ropar? Kom hit! Vid ett frågetecken låter rösten som en fråga."

Förstår eleven vad texten säger? Fråga när sidan är läst, också när du läser högt.

Strategin	Så märker du det	Så gör och säger du
Säg vad som hände	Kan inte berätta med egna ord, eller räknar upp allt och missar det viktiga.	Låt eleven berätta för kamraten vad som hände först och sedan.
Visa vem som gör vad	Blandar ihop vem som gör vad, eller vem "hon" är.	Låt eleven visa med figurer eller kroppen, sedan rita och sist se det framför sig.
Går det ihop?	Läser vidare i samma takt förbi något som inte går ihop.	Läs två meningar som inte går ihop, och låt eleverna säga stopp. "Gå tillbaka och leta."
Vad betyder ordet?	Säger inget om ordet hen inte förstår.	"Vilka ord är nya?" Säg vad ordet betyder och läs om meningen.
Hur vet du det?	Svarar ur bilden eller det hen redan vet.	"Hur vet du det? Visa orden i texten." Täck ibland bilden tills ni har pratat.

Förstår eleven inte när du läser högt, sitter svårigheten i språket och orden.

© Niclas Fohlin, niclasfohlin.se. Bygger på Upprepad läsning och TIL i grupp, och på bland andra Lärportalen, IES (2010 och 2016) och National Reading Panel (2000).